SPELREGELS

HONKBAL & SOFTBAL

KNBSB Connect to the game

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding 4

2. Het veld en de veldposities 6
2.1. Het veld 6
2.2. De veldposities 8

3. De uitrusting en het materiaal 9
3.1. De uitrusting van de spelers 9
3.2. Het materiaal 9

4. De wedstrijd 12

5. Slaan en honklopen 14
5.1. Slaan 14
5.2. Honklopen 17

6. De scheidsrechter 22

Index 24

KNBSB Connect to the game

1. INLEIDING

De vereniging

Honkbal of softbal speel je meestal bij een vereniging. Daar kun je trainen en wedstrijden spelen. Trainers, coaches en scheidsrechters helpen om dit mogelijk te maken. Ons land telt ruim 160 honkbal- of softbalverenigingen. De lijst met verenigingen staat op de website van de KNBSB (Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond): www.knbsb.nl.

De wedstrijd

Zodra je lid bent van een vereniging kun je wedstrijden spelen. Met je teamgenoten speel je tegen andere teams. Je wilt die wedstrijden natuurlijk graag winnen. Winnen doe je door meer punten te scoren dan je tegenstander. Simpel toch!?

De spelregels

Het klinkt simpel, maar is moeilijker dan je denkt. Want je tegenstander wil natuurlijk ook graag winnen. En: je moet je houden aan de spelregels. Spelregels zijn eigenlijk niets meer dan afspraken die we met elkaar maken. Dankzij duidelijke spelregels verloopt een honkbal- of softbalwedstrijd sportiever, dus leuker.

Veel spelregels ken je misschien al. Dat je speelt op een honkbal- of softbalveld. Of dat je de bal met een knuppel weg moet slaan. Toch zijn er ook spelregels die wat ingewikkelder zijn. In dit spelregelboekje lees je de belangrijkste regels die je als honkballer of softbalster moet weten.

Dit boekje is zowel voor jongens als meisjes. Voor het gemak spreken we steeds van ‘honkman’, ‘slagman’ en ‘honkloper’. Daar kun je natuurlijk ook ‘honkvrouw’, ‘slagvrouw’ en ‘honkloopster’ lezen.

Spelregelkennis

Dit spelregelboekje is een samenvatting van de officiële spelregels. De spelregels voor honkbal en de spelregels voor softbal staan beschreven in de officiële spelregels. Je vindt deze spelregels op www.knbsb.nl.

In dit boekje leggen we de belangrijkste regels eenvoudig uit. Zo kun jij je spelregelkennis vergroten. En je zult merken: hoe beter je de regels kent, hoe meer plezier je beleeft aan honkbal of softbal.

2. HET VELD EN DE VELDPOSITIES

2.1. Het veld

Hoe ziet een honkbal- of softbalveld er uit?

Een honkbal- of softbalwedstrijd speel je op gravel en gras. Het veld lijkt van bovenaf gezien op een pizzapunt.

Hoe groot is een honkbal- of softbalveld?

Een honkbalveld is minimaal 98 meter. Een softbalveld is minimaal 67 meter. De honkafstand verschilt per competitie. De afstand tussen de honken is bij de jeugd kleiner dan bij de volwassenen.

De exacte honkafstanden lees je in de matrix jeugd en de matrix senioren op www.knbsb.nl.

Lijnen en gebieden

Op de pagina hiernaast kun je zien hoe een honk- of softbalveld eruit ziet.

Op het veld zie je verschillende lijnen. De lijnen langs het eerste en derde honk geven aan hoe groot het veld is. Deze lijnen noemen we de ‘foutlijn’.

- Het gebied binnen de foutlijn noemen we ‘goed gebied’.
- Het gebied buiten de foutlijn noemen we ‘fout gebied’.

Het vierkant bij de thuisplaat geeft het slagperk aan.

Naast het eerste en het derde honk zijn ook twee coachvakken. In de buurt van de dug-out ligt een rond gebied. Dit is de inslagcirkel. Hier mag de slagman warmslaan.

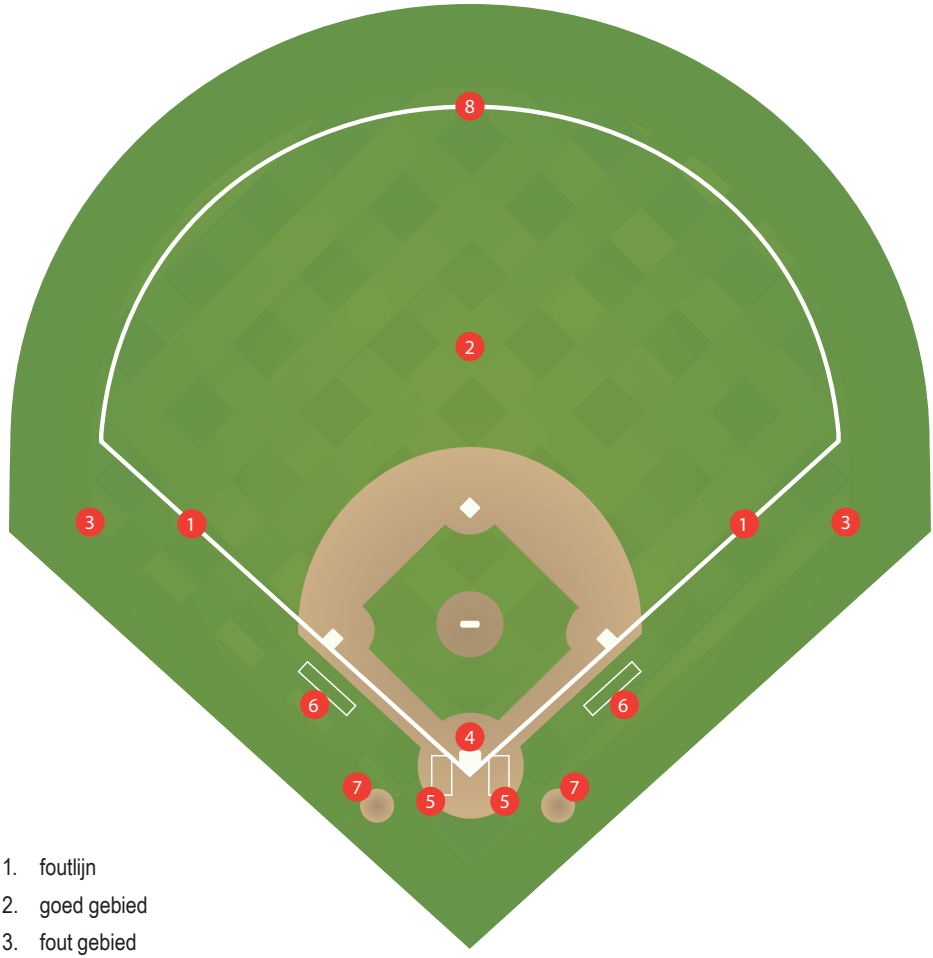

1. foutlijn
2. goed gebied
3. fout gebied
4. thuisplaat
5. slagperk
6. coachvak
7. inslagcirkel
8. buitenveldhek

2.2. De veldposities

Honkbal en softbal speel je met negen teamleden. Elke veldpositie heeft een nummer en een naam.

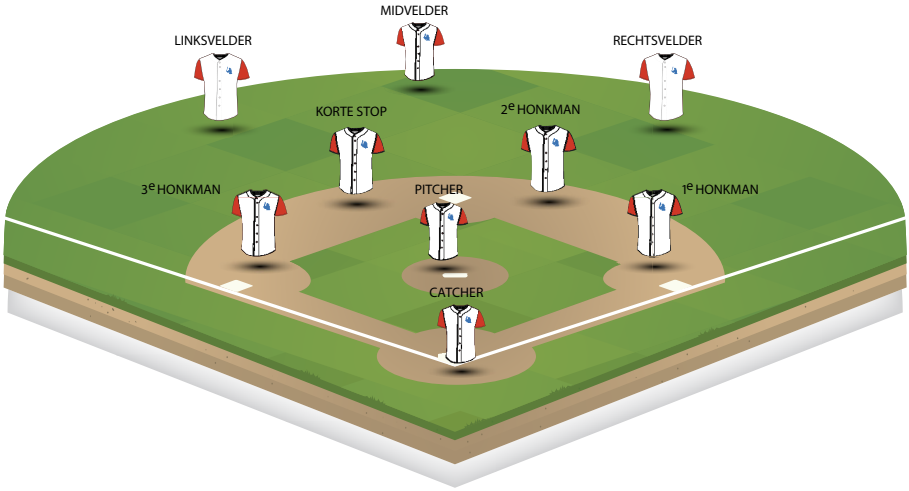

1. pitcher
2. catcher
3. eerste honkman
4. tweede honkman
5. derde honkman
6. korte stop
7. linksvelder
8. midvelder
9. rechtsvelder

Iedereen die in het veld staat moet ook slaan.

3. DE UITRUSTING EN HET MATERIAAL

3.1. De uitrusting van de spelers

Waaruit bestaat je honkbal- of softbaluitrusting?

Je verplichte uitrusting bestaat uit:

- een bovenshirt
- een ondershirt
- een broek (bij softbalwedstrijden mag dit een korte broek zijn)
- kousen
- schoenen
- een tok (alleen voor jongens)
- een handschoen
- een pet

De catcher heeft nog extra beschermende kleding:

- een masker
- een bodyprotector
- beenbeschermers

Mag je tijdens een wedstrijd sieraden dragen?

Nee, als speler mag je niets dragen dat gevaarlijk is voor jezelf of een andere speler. Dit geldt voor alle soorten sieraden. Alleen als je een sieraad echt niet kunt verwijderen, mag je het afplakken met tape.

3.2. Het materiaal

Welk materiaal gebruik je bij een honkbal- of softbalwedstrijd?

- een handschoen
- een bal
- een knuppel
- een helm
- drie honken
- een thuisplaat
- een pitcherplaat

Wat zijn de eisen aan een bal?

Bij honkbal wordt een ander formaat bal gebruikt dan bij softbal. Ook verschilt de kleur. Een honkbal is wit en een softbal geel. Wel zijn ze allebei rond en van leer.

De exacte afmetingen van de bal vind je in de matrix jeugd en de matrix senioren op www.knbsb.nl.

De knuppels

Bij honkbal en softbal sla je de bal weg met een knuppel. De knuppel is gemaakt van hout of van aluminium. Een honkbalknuppel heeft een iets andere vorm dan een softbalknuppel. Daarom mag je met een honkbalknuppel geen softbalwedstrijden spelen en andersom.

De helm

Bij honkbal en softbal is het in sommige gevallen verplicht om een helm te dragen. Je moet een helm dragen als je:

- aan slag staat
- inslaat
- honkloper bent

De honken

1. De pitcher werpt altijd vanaf de pitcherplaat. De afstand van de pitcherplaat naar de thuisplaat verschilt per spelniveau.
2. In het veld liggen drie honken: het eerste, tweede en derde honk. Deze zijn vierkant en wit van kleur.
3. Bij softbalwedstrijden speel je met een dubbelhonk bij het eerste honk.
4. Bij de thuisplaat begint en eindigt de slagbeurt. De thuisplaat heeft een andere vorm dan de honken.

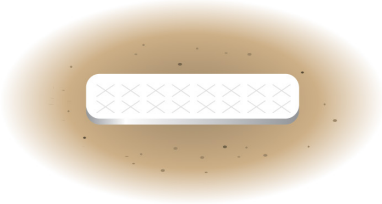

1: pitcherplaat

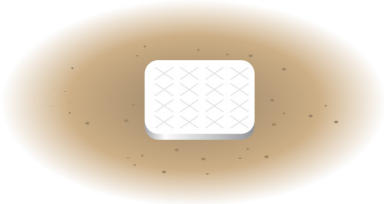

2: honk

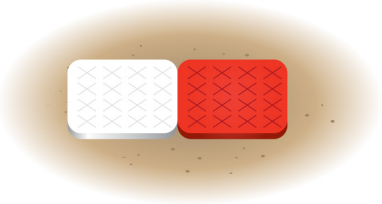

3: softbal dubbelhonk

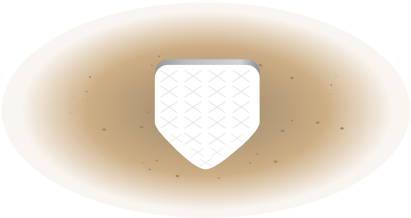

4: thuisplaat

4. DE WEDSTRIJD

Honkbal en softbal zijn teamsporten waarbij twee teams tegen elkaar strijden. Een team bestaat uit negen spelers. Er is een aanvallende en een verdedigende partij. Het team dat thuis speelt begint met verdedigen. Het bezoekende team begint met slaan.

Als de verdediging drie spelers ‘uit’ heeft gemaakt wordt er gewisseld. De verdediging wordt dan de aanval en andersom. Als er dan weer drie spelers ‘uit’ zijn, is de inning voorbij.

Innings

Bij honkbal en softbal speel je innings. Afhankelijk van de competitie speel je een aantal innings of een vaste tijd. Een inning bestaat uit twee delen. In het ene deel sta je als verdedigende partij in het veld. In het andere deel ben je de aanvallende partij. Je wisselt nadat er drie spelers ‘uit’ zijn gemaakt.

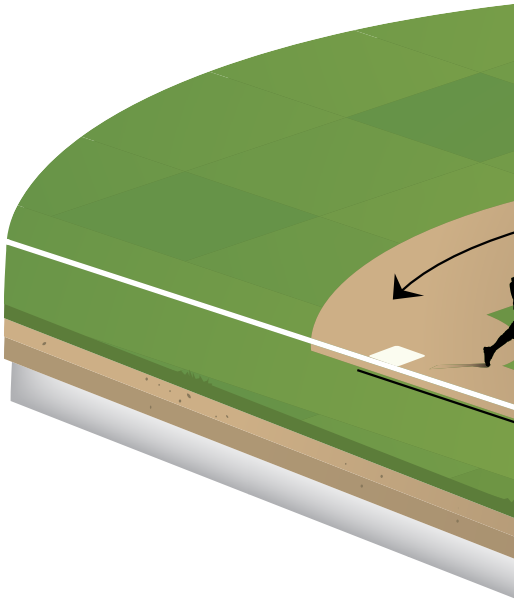

De exacte duur van de wedstrijd vind je in de matrix jeugd en de matrix senioren op www.knbsb.nl.

Punten scoren

Je scoort een punt als je alle honken, in de juiste volgorde, hebt aangeraakt. Je begint je slagbeurt bij de thuisplaat. Daarna ga je via het eerste honk naar het tweede honk. Via het tweede honk ga je naar het derde honk en vervolgens naar de thuisplaat. Als dit lukt zonder ‘uit’ gemaakt te worden dan heb je 1 punt gescoord.

Ook als je een homerun slaat, moet je alle honken aanraken. Alle spelers die op dat moment op een honk staan moeten dan ook naar de thuisplaat. Iedere speler die via alle honken bij de thuisplaat komt, scoort 1 punt.

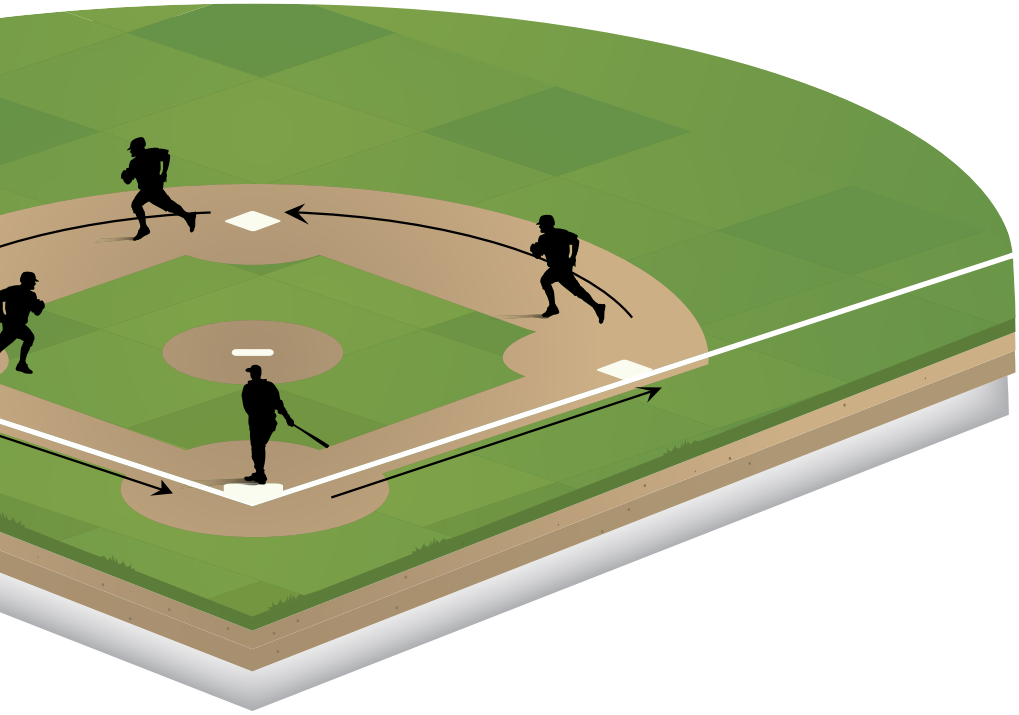

5. SLAAN EN HONKLOPEN

5.1. Slaan

De slagman

Iedere veldspeler moet ook slaan. Als slagman sta je met twee voeten in het slagperk. Pas als je met twee voeten in het slagperk staat en klaar bent om te slaan, mag de pitcher de bal werpen.

De slagzone

De slagzone is een denkbeeldig vierkant boven de thuisplaat. De onderkant van de slagzone zit ter hoogte van je knie. De bovenkant zit ter hoogte van de letters van je shirt. De slagzone is zo breed als de thuisplaat. Zie de afbeelding op pagina 15.

Een slagbal

De pitcher werpt de bal naar de catcher. De scheidsrechter beoordeelt of de bal door de denkbeeldige slagzone is gegaan. Als hij vindt dat de bal door de slagzone is gegaan roept hij slag (of strike). Als de slagman een slagbeweging maakt is het altijd een slag. Het maakt hierbij niet uit of je de bal raakt of niet.

* Strike is het Engelse woord voor slag.

Een wijdbal

Als de scheidsrechter vindt dat de bal niet door de slagzone is gegaan roept hij wijd (of ball). Maar ook hier geldt dat als de slagman een slagbeweging maakt is het altijd een slag. Het maakt hierbij niet uit of je de bal raakt of niet.

* Ball is het Engelse woord voor wijd.

Wanneer heb je 3-slag?

Als de scheidsrechter twee keer ‘slag’ heeft geroepen (2-slag) en bij de volgende worp:

- je de bal mis slaat en de catcher de bal vangt.
- de pitcher de bal door de slagzone werpt en de catcher de bal vangt.
- je de bal op fout gebied stoot.

Wanneer heb je 4-wijd?

Als de pitcher de bal vier keer buiten de slagzone werpt.

LET OP: als je een slagbeweging maakt terwijl de bal buiten de slagzone is krijg jij een slagbal.

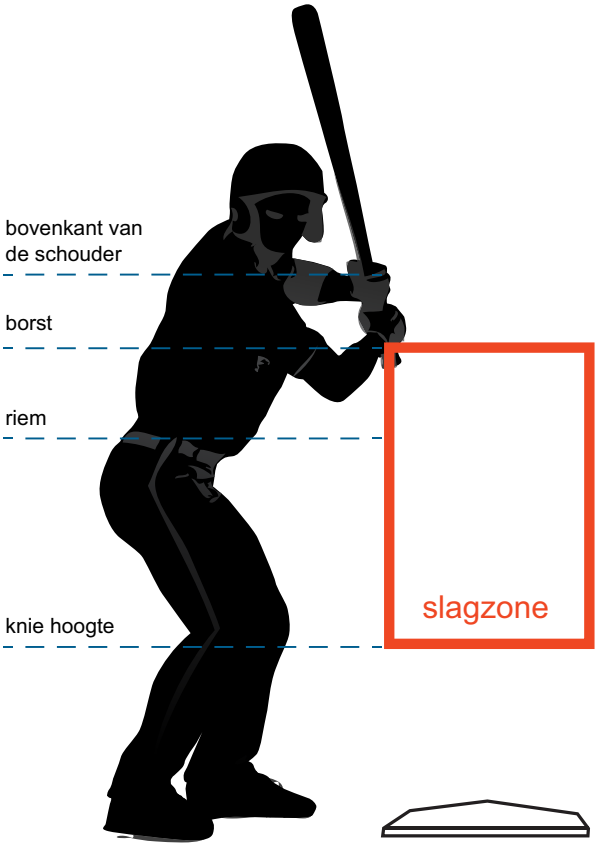

Wanneer sla je een foutbal?

Bij honkbal en softbal hebben we een ‘goed gebied’ en een ‘fout gebied’. Dit wordt door de twee ‘foutlijnen’ aangegeven. Sla je de bal binnen de lijnen dan is de bal goed. Sla je de bal buiten de lijnen dan is de bal fout.
(zie afbeelding)

Wanneer sla je een homerun?

Als de bal zonder de grond te raken op goed gebied:

- over het buitenveldhek gaat.
- via een speler over het buitenveldhek gaat.
- de foutpaal raakt boven het buitenveldhek.

Je kunt ook een ‘inside the park homerun’ slaan. In dat geval sla je de bal niet over het buitenveldhek, maar blijft hij in het veld. Je loopt dan een homerun als je alle honken hebt aangeraakt zonder dat je bent uitgemaakt.

Wat betekent ‘hit by pitch’?

Hit by pitch is de Engelse term voor een slagman van wie het lichaam geraakt is door een geworpen bal. De slagman mag dan naar het eerste honk.

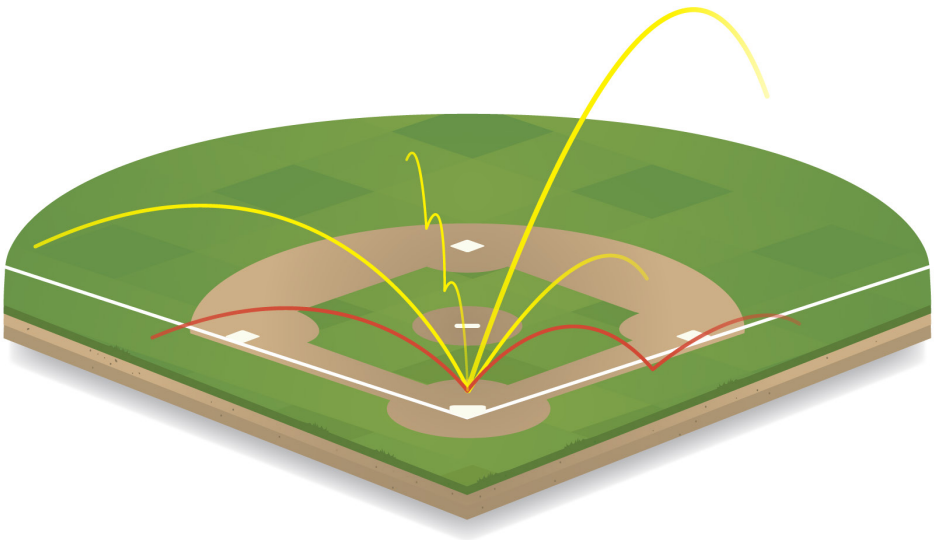

5.2. HONKLOPEN

Wanneer ben je honkloper?

- als je de bal op goed gebied slaat.
- als je 4-wijd hebt gekregen.
- wanneer je bent geraakt door de geworpen bal.

Wanneer MOET je lopen?

- als je de bal op goed gebied slaat,
- bij een gedwongen loop.

Wanneer MAG je lopen?

- nadat een veldspeler de bal heeft gevangen,
- als de bal op goed gebied is geslagen.

Wat betekent ‘gedwongen loop’?

Omdat je niet met twee mensen op één honk mag staan, moet je soms lopen. Je wordt dan gedwongen om te lopen.

Voorbeeld 1: jij staat op het tweede honk. Je teamgenoot staat op het eerste honk. De slagman slaat de bal het veld in. Omdat de slagman naar het eerste honk moet, zal jouw teamgenoot naar het tweede honk moeten. Dit betekent dat jij naar het derde honk moet. Je wordt gedwongen om te lopen.

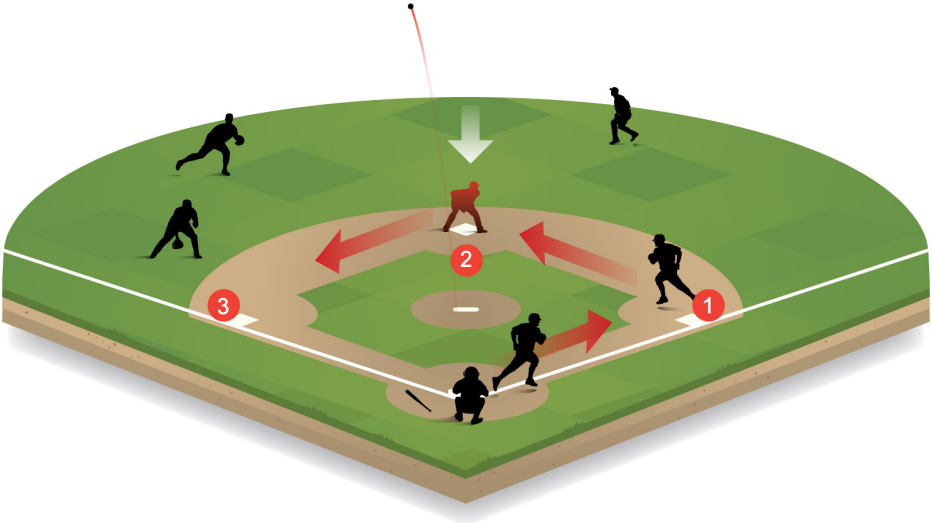

Voorbeeld 2: jij staat op het tweede honk. Er staat niemand op het eerste honk. De slagman slaat de bal het veld in. De slagman moet dan naar het eerste honk. Omdat het eerste honk vrij is, hoeft er niemand naar het tweede honk, waar jij staat. Je wordt niet gedwongen om te lopen.

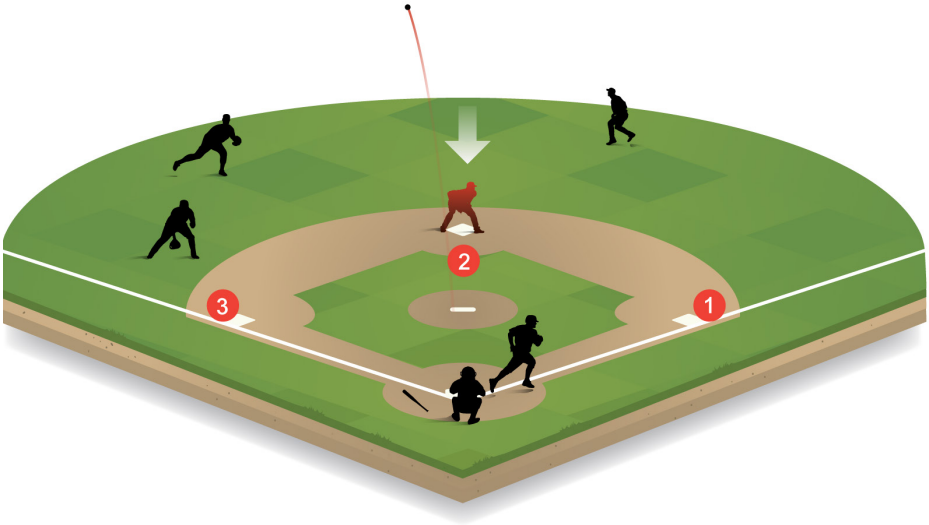

Wanneer ben je ‘uit’?

- als de bal eerder op het honk is dan jij.
- als de bal gevangen wordt.
- als je door een speler met de bal wordt getikt.
- als je 3-slag hebt.

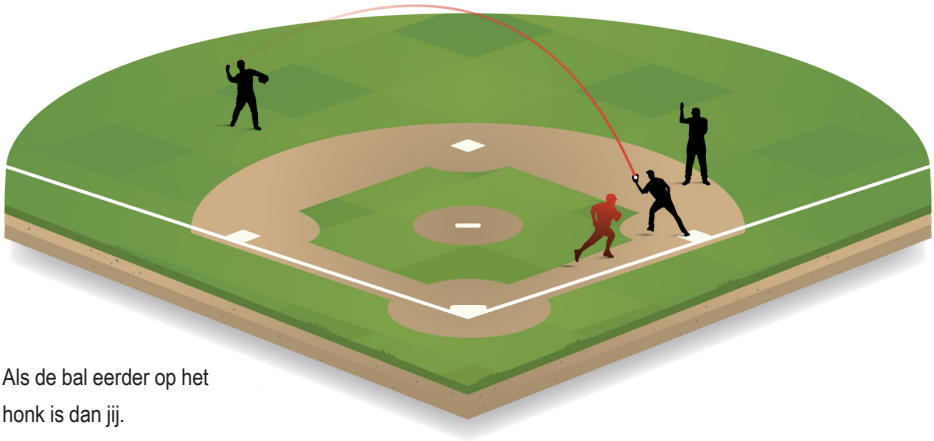

Als de bal eerder op het honk is dan jij.

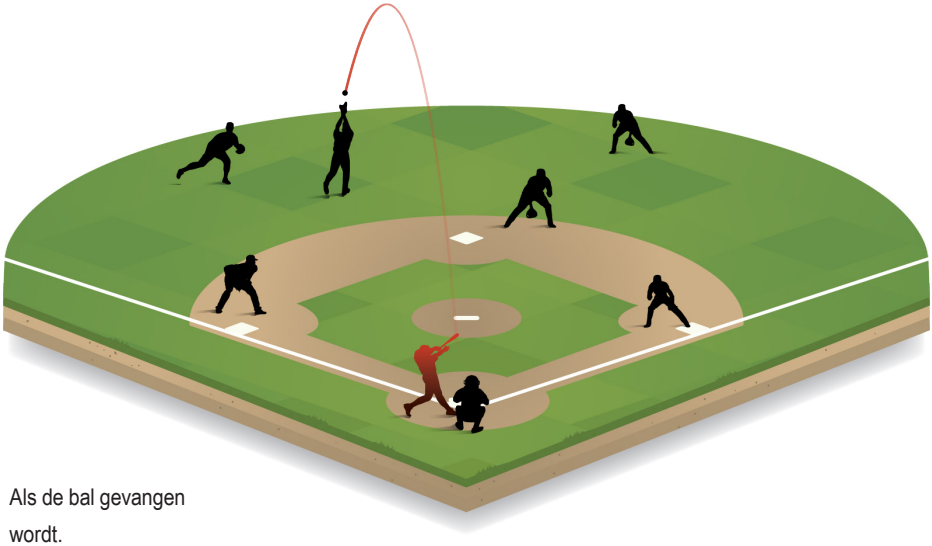

Als de bal gevangen wordt.

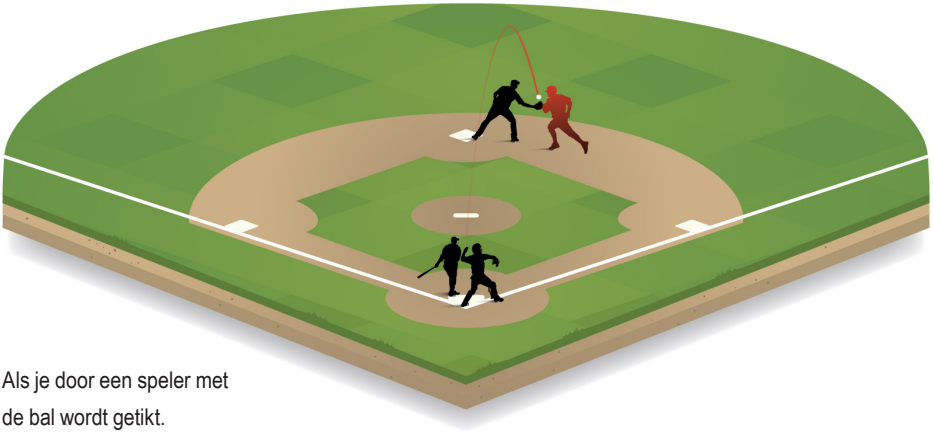

Als je door een speler met
de bal wordt getikt.

Wanneer ben je ‘in’?

- als je eerder op het honk bent dan de bal,
- of als de verdedigers geen aangooi naar het honk kunnen maken, omdat ze niet bij de bal kunnen.

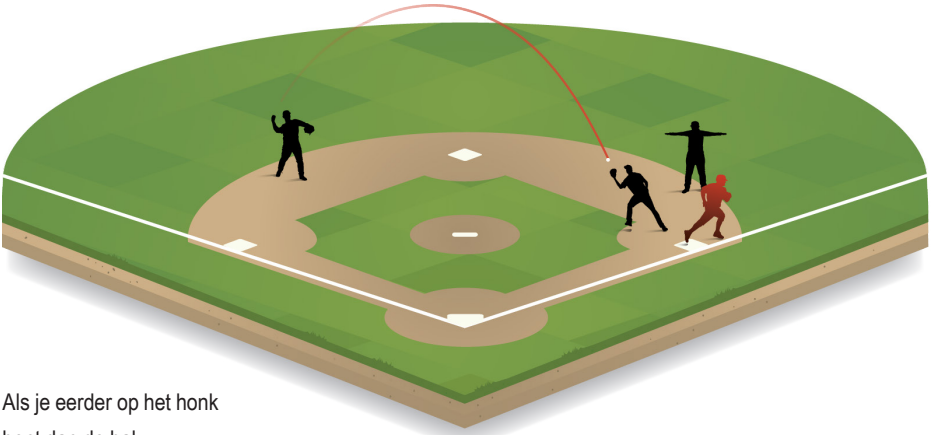

Als je eerder op het honk bent dan de bal.

De verdediging kan geen aangooi naar het honk maken.

6. DE SCHEIDSRECHTER

Wat zijn de taken van de scheidsrechter?

Elke wedstrijd staat onder leiding van een scheidsrechter. De scheidsrechter is verantwoordelijk voor het leiden van het spel en het toepassen van de spelregels.
Bij sommige wedstrijden is er meer dan één scheidsrechter. Naast de scheidsrechter bij de thuisplaat staan er ook scheidsrechters in het veld: de veldscheidsrechters. Dit zijn er maximaal drie, voor elk honk één.

Welke signalen gebruikt de scheidsrechter?

A. De pitcher moet wachten met werpen.
B. De pitcher mag de bal werpen.
C. De bal is fout geslagen of het spel ligt stil.
D. Slag, slagman of honkloper is uit.
E. ‘Safe’ loper is ‘in’.
F. ‘Slag’.
G. De vingers van de rechterhand van de scheidsrechter geven het aantal slagballen aan. De vingers van de linker hand geven het aantal wijdballen aan.

A B C D

Waaruit bestaat de uitrusting van de scheidsrechter?

De verplichte uitrusting bestaat uit:

- een masker
- een bodyprotector
- beenbeschermers
- een teller
- een pet
- een tok (alleen voor jongens)

Niet verplicht maar wel handig:

- een borstel
- een ballenzak
- schoenen met een harde neus

Op het hoogste niveau dragen softbalscheidsrechters blauw broeken en blauwe shirts. Honkbalscheidsrechters dragen grijze broeken en zwarte shirts.

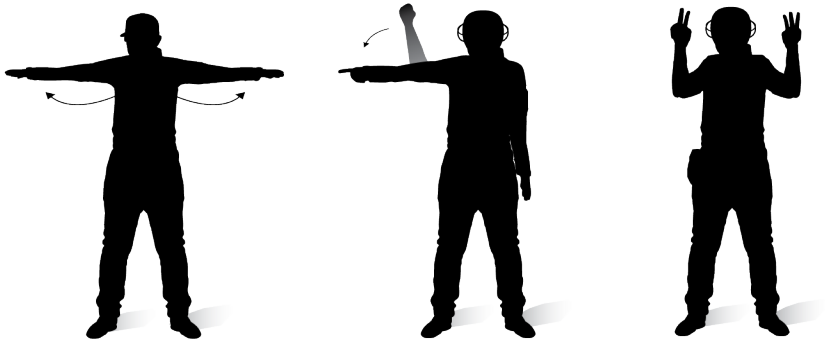

E F G

INDEX

3-slag 15
4-wijd 15
Coachvakken 7
De bal 10
De scheidsrechter 22
De vereniging 4
De wedstrijd 4
Dubbelhonk 11
Fout gebied 6
Foutbal 16
Foutlijn 6, 16
Gedwongen loop 17
Goed gebied 6, 16
Het materiaal 9
Het veld 6
Hit by pitch 16
Homerun 13, 16
Honk 11
Honkafstanden 6
Honkbalknuppel 10
Honkloper 17
In 21
Inning 12
Pitcherplaat 11
Punten scoren 13
Signalen van de scheidsrechter 22
Slaan 14
Slagbal 14
Slagman 14
Slagperk 6, 14
Slagzone 14, 15
Softbalknuppel 10
Spelregels 5
Taken van de scheidsrechter 22
Thuisplaat 6, 11, 14
Uit 19
Uitrusting van de scheidsrechter 23
Uitrusting van de spelers 9
Veldposities 8
Wijdbal 14

ADAMS
UMPIRE
KNBSB